

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa P. C.
przeciwko Nadleśnictwu B.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 kwietnia 2024 r.,
zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie
z dnia 20 czerwca 2023 r., sygn. akt IV Pa 12/22,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Koszalinie postanowieniem z 20 czerwca 2023 r., sygn. akt IV WSC P 4/23, odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo B. od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z 7 listopada 2022 r., sygn. akt IV Pa 12/22.

W ocenie Sądu Okręgowego skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, gdyż została złożona przez nieuprawniony podmiot – niebędący stroną postępowania. Skarga kasacyjna dotyczy wyroku wydanego przez Sąd Okręgowy w Koszalinie z 7 listopada 2022 r. o sygnaturze IV Pa 12/22, w sprawie ze stosunku pracy, w której stroną pozwaną był pracodawca Nadleśnictwo B.

Skarga kasacyjna została zaś wniesiona w imieniu Skarbu Państwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo B., a zatem nie w imieniu pozwanego. Przedłożone przez adwokata J. W. pełnomocnictwo również nie pochodzi od strony pozwanej. W orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, iż w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczących państwowych jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa nie mających osobowości prawnej, stroną procesową nie jest Skarb Państwa, lecz państwowa jednostka organizacyjna, będąca zakładem pracy w rozumieniu art. 3 k.p., reprezentowana przez jej kierownika lub innego pracownika upoważnionego do działania w określonym zakresie w imieniu zakładu pracy.

W rezultacie, skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna. Niewłaściwe określenie strony nie jest bowiem brakiem formalnym, podlegającym usunięciu, nie może być też mowy o oczywistej omyłce, zważywszy na wskazaną konsekwencję zarówno w określeniu strony wnoszącej skargę (i to zarówno w części wstępnej, jak i uzasadnieniu), jak i udzielającej pełnomocnictwa. Doszło do merytorycznie wadliwego określenia strony pozwanej - wnoszącej kasację. Tego typu błąd nie może być już usunięty. Tym bardziej, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i może być wniesiona jedynie przez zawodowego pełnomocnika - adwokata lub radcę prawnego. Obciążenie podmiotu inicjującego postępowanie ze skargi kasacyjnej obowiązkiem spełnienia określonych wymagań formalnych zawiera w sobie istotną funkcję gwarancyjną. To właśnie skarżącego obciąża ryzyko nieprawidłowego sporządzenia skargi kasacyjnej. Określone, progowe wymagania stawiane skardze kasacyjnej, których wypełnienie poprzedza jej ocenę merytoryczną, obciążają więc podmiot wnoszący tę skargę. Dodatkowo termin na sporządzenie skargi kasacyjnej jest znacznie dłuższy niż termin na sporządzenie zwykłego środka odwoławczego, co tylko potwierdza nadzwyczajny charakter tego środka zaskarżenia, wzmacniając tym samym rygorystyczne podejście do oceny spełnienia przez skargę kasacyjną warunków pozwalających na jej merytoryczne rozpoznanie przez Sąd Najwyższy.

W niniejszej sprawie profesjonalny pełnomocnik w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości wskazał, że wnosi skargę kasacyjną w imieniu Skarbu Państwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo B.,

a zatem nie w imieniu pozwanego. Przy tak jednoznacznym określeniu strony pozwanej, nie było podstaw do stwierdzenia, że została ona określona omyłkowo. Wniesienie skargi kasacyjnej przez nieuprawniony podmiot stanowi podstawę do jej odrzucenia, jako niedopuszczalną.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany, zaskarżając je w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, to jest:

a) art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej strony pozwanej przyjmując, że została wniesiona przez podmiot nieuprawniony („Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo B.”), który nie był stroną w sprawie, przyjmując że to „Nadleśnictwo B.” było pozwanym, podczas gdy w rzeczywistości jest to jeden i ten sam podmiot, co znajduje potwierdzenie w tym, że Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. akt III PSKP 53/21 rozpoznając skargę kasacyjną powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z 30 sierpnia 2019 r., sygn. akt IV Pa 45/19 nie wskazał, aby apelacja wniesiona przez „Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo B.”, a nie przez „Nadleśnictwo B.” była niedopuszczalna jako wniesiona przez podmiot nieuprawniony ani też że pełnomocnik pozwanego nie był należycie umocowany z uwagi na to, że pełnomocnictwo procesowe zostało udzielone przez „Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo B.”, co mogłoby stanowić przesłankę nieważności postępowania, którą to Sąd odwoławczy oraz Sąd Najwyższy są obowiązane wziąć pod uwagę z urzędu, jednak żaden z Sądów nie stwierdził wystąpienia takiej okoliczności, co w konsekwencji powinno doprowadzić do stwierdzenia, że skoro „Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo B.” skutecznie złożył apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinku z 22 lutego 2019 r., sygn. akt IV P 106/18, to i skarga kasacyjna wniesiona przez „Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo B.” od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z 7 listopada 2022 r., w sprawie o sygn. akt IV Pa 12/22 została prawidłowo złożona przez właściwy podmiot, będący stroną postępowania;

b) art. 67 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji błędne przyjęcie, że „Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Nadleśnictwo B.” i „Nadleśnictwo B.1” to dwa różne podmioty, podczas gdy wskazany przepis zakłada jednolitość Skarbu Państwa, jako osoby prawnej, co w konsekwencji doprowadziło do wydania zaskarżonego postanowienia.

Wobec powyższego skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Koszalinie, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych;

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie ulega wątpliwości, że obowiązkiem skarżącego jest prawidłowe określenie stron postępowania w kierowanych przez siebie pismach procesowych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że zgodnie z art. 460 § 1 k.p.c., zdolność sądową i procesową ma także pracodawca, chociażby nie posiadał osobowości prawnej. Pracodawcą, a więc stroną postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy, nigdy nie jest Skarb Państwa, lecz państwowa jednostka organizacyjna uprawniona do samodzielnego zatrudniania pracowników. Nie ma więc tutaj zastosowania art. 67 § 2, zgodnie z którym w postępowaniu procesowym „zwykłym” stroną jest zawsze Skarb Państwa, a tylko personifikuje go jednostka organizacyjna, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie (*statio fisci* – zob. wyrok Sądu Najwyższego z 15 maja 2019 r., II PK 28/18, LEX nr 2665188). Z pewnością nie można uznać, jakby tego chciał pełnomocnik skarżącego, że Skarb Państwa i jednostka organizacyjna zatrudniająca pracowników, to w istocie ten sam podmiot.

Wobec powyższego zaskarżone postanowienie należało uznać za odpowiadające prawu i nic tutaj nie zmienia fakt, że sądy na wcześniejszym etapie postępowania nie dostrzegły błędnego oznaczenia strony pozwanej. Możliwe, że

wynikało to z faktu, że powód prawidłowo oznaczał stronę pozwaną, zaś to sama pozwana stosowała błędne oznaczenie. W każdym razie, niedopatrzenie Sądów na wcześniejszym etapie postępowania nie odbiera słuszności zaskarżonemu postanowieniu.

W związku z powyższym, opierając się na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji niniejszego postanowienia.

[SOP]

[ms]